SLOVENSKÁ TECHNICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE FAKULTA ELEKTROTECHNIKY A INFORMATIKY

MRHS SAT TÍMOVÝ PROJEKT

4. MRHS SAT

Anotácia tímového projektu:

The aim of the project is to implement a SAT solver compatible with SAT challenge that internally uses a MRHS solver as a core algorithm

Úlohy:

- Analyse existing software and Sat challenge specofications.
  Design a suitable interface.
- 3. Implement the solver.
- 4. Evaluate the solver/win SAT Challenge (9)

Literatúra:

Zadávateľ tímového projektu:

Pavol Zajac, pavol.zajac@stuba.sk

Riešiteľský kolektív:

Alena Bednáriková, Fikrim Kabashi, Daniel Jahodka

Obsah

1	Pon	uka	1
	1.1	Tím	1
	1.2	Motivácia	1
	1.3	Hrubý návrh a plán projektu	1
	1.4	Predpokladané zdroje	2
	1.5	Rozvrh	2
2	Ciel	e riešenia	3
3	Teoretický časť		
	3.1	SAT	4
	3.2	MRHS rovnice a sústavy	5
Záver			7
Zo	Zoznam použitej literatúry		

1 Ponuka

1.1 Tím

Náš tím sa skladá z 3 členov. Ide o troch programátorov, ktorí študujú na FEI STU odbor aplikovaná informatika. Všetci traja sme v minulosti spolupracovali na našich bakalárskych prácach s prof. Zajacom (zadávateľ tímového projektu) na témach úzko súvisiacich s témou tímového projektu. Jednotlivý členovia tímu:

Alena Bednáriková - programátorka. Témou jej bakalárskej práce bolo riešenie MQ problému. Jej hlavným prínosom pre tím je jej logické uvažovanie.

Daniel Jahodka - programátor. Obsahom jeho bakalárskej práce boli sústavy MRHS rovníc a ich úprava pomocou heuristických algoritmov. Jeho hlavným prínosom pre tím je riešenie problémov a návrh ich riešeni, prevažne tých programátorských.

Fikrim Kabashi - programátor so zameraním na C, C++ jazyky. Obsahom jeho bakalárskej práce bol práve SAT problém a MRHS rovnice. Implementoval algoritmus na heuristickú optimalizáciu poradia jednotlivých klauzúl v SAT formule. Práve tento algoritmus je jeden z tých, ktoré budeme implementovať do MRHS solvera.

1.2 Motivácia

Hlavnou motiváciou, prečo chceme riešiť práve tento tímový projekt je fakt, že obsah tohoto tímového projektu priamo nadväzuje na naše bakalárske práce a máme s danou témou a problematikou už nejaké skúsenosti. V našom prípade nebudeme musieť sa venovať úplným základom ohľadom tém MRHS sústav a SAT problému, ale budeme môcť sa hneď venovať novej problematike a prípadej implementácií nových algoritmov, či už na riešenie MRHS sústav/SAT problému alebo ich úprav.

1.3 Hrubý návrh a plán projektu

Nakoľ ko ide o vedecky zameraný projekt, tak hlavným plánom projektu je implementovať resp. doimplementovať nové algoritmy do MRHS solveru a následne vyhodnotiť dobu riešenie MRHS sústavy. Medzi plánované veci, ktoré sa budú implementovať do solvera sú:

- transformácia SAT do MRHS
- heuristická optimalizácia poradia SAT klauzúl
- SAT challenge formality
- Dual solver

1.4 Predpokladané zdroje

Najhlavnejším zdrojom, ktorý budeme potrebovať pre urýchlenie výpočtov je prístup k školskému klastru https://www.hpc.stuba.sk. Vďaka klastru, by sme dokázali paralelne spúšťať výpočty a úrýchliť tak získanie výsledkov a ich následné vyhodnotie.

1.5 Rozvrh

Všetci traja členovia máme rovnaký rozvrh. So zadávateľ om tímového projektu máme konzultačnú hodinu dohodnutú na každu stredu semestra o 14 hodine.

2 Ciele riešenia

Vedúci tímového projektu prof. Pavol Zajac vyvinul softvér MRHS solver na riešenie sústav s viacerými pravými stranami. Ide o program napísaný v jazyku C. Algoritmus riešenia sústavy je popísaný v teoretickej kapitole projektu. Cieľ om projektu je rozšíriť tento program o nový algoritmus riešenia sústav tzv. Dual solver, o heuristickú optimalizáciu poradia klauzúl SAT formuli, o prevod SAT formuli do MRHS sústavy a o funkcionalitu v podobe špecifických výstupov a exit kódov programu, ktoré vyžaduje SAT challenge pre zúčastnenie.

Po implementovaní vyššie spomenutých algoritmov bude našou úlohou pripraviť experimenty na porovnanie dĺžky času riešenia sústavy za použitia pôvodného algoritmu MRHS solveru a za použitia Dual solver algoritmu. Vstupom algoritmov bude náhodne vygenerovaná 3-SAT formula resp. 3-SAT formula upravená heuristickým algoritmom na optimalizáciu poradia klauzúl

3 Teoretický časť

V teoretickej časti tejto práce si zadefinujeme jednotlivé pojmy, s ktorými budeme ďalej pracovať. Postupne si zadefinujeme SAT problém, sústavy rovníc s viacerými pravými stranami (MRHS) ako aj jednotlivé algoritmy, ktoré budeme využívať na riešenie MRHS sústav alebo na heuristickú úpravu poradia klauzúl SAT formule.

3.1 SAT

Na lepšie vysvetlenie bude potrebné zaviesť si základné pojmy z výrokovej logiky. Definovanie pojmov je spracované podľa [2] [3].

Formálna špecifikácia výrokovej logiky pozostáva z neprázdnej a neohraničenej množiny X zloženej z tzv. atomických výrokov a z množiny symbolov logických spojok $\neg$ (negácia), $\land$ (konjunkcia), $\lor$ (disjunkcia), $\rightarrow$ (implikácia), $\leftrightarrow$ (ekvivalencia) a pomocné symboly (zátvorky), ktoré definujú jazyk výrokovej logiky. Atomické výroky budeme označovať výrokovými premennými $(x_1, x_2, x_3, ...)$. Atomické výroky nadobúdajú pravdivostné hodnoty $x_i \in \{FALSE, TRUE\}$. Jazykom výrokovej logiky môžeme definovať tzv. výrokové formuly.

Definícia 3.1. Formula výrokovej logiky je definovaná pomocou nasledujúcich syntaktických pravidiel:

- 1. Každá výroková premenná $x_i \in X$ je výroková formula.
- 2. Ak A a B sú formule, tak $\neg A$, $(A \land B)$, $(A \lor B)$, $(A \to B)$, $(A \leftrightarrow B)$ sú tiež formule.
- 3. Každá formula vzniká konečným použitím pravidiel (1.) a (2.).

Formuly sú splniteľ né, ak dosadenie nejakých hodôt za výrokové premenné a vyhodnotením logických spojok štandartným spôsobom dostaneme pravdivostnú hodnotu TRUE. Napr.následovnú formulu vyhodnotíme ako splniteľ nú, ak B = TRUE.

$$(A \lor B) \land (\neg A \lor B) \tag{1}$$

Pre naše potreby, si zadefinujeme ešte jeden špecialny tvar formúl výrokovej logiky tzv. konjuktívnu normálnu formu v skratke (CNF).

Definícia 3.2. [2] Výroková formula F je v konjuktívnej normálnej forme, ak má tvar konjunkcie (AND) konečného počtu klauzúl f_i , kde každá klauzula je dizjunkciou (OR) literálov (atomické výroky a ich negácie). Napríklad:

$$F = (x_1 \vee \neg x_2) \wedge (x_2 \vee x_3) \wedge (\neg x_1 \vee x_3) \tag{2}$$

F je CNF formula s troma premennými a troma klauzulami. Formulu F vyhodnotíme ako splniteľ nú, ak $x_1 = x_2 = x_3 = TRUE$.

Klauzula, ktorá neobsahuje žiadny literál, sa nazýva prázdna a vyhodnocuje sa ako FALS E.

Nastavenie logických premenných na nejaké hodnoty označíme pojmom interpretácia (formuly).

SAT je problém rozhodnutia, či existuje interpretácia, ktorá spĺňa daný booleovský výraz. Inými slovami, pýtame sa, či premenné daného booleovského výrazu, môžu byť nahradené hodnotami *TRUE* alebo *FALSE* takým spôsobom, že výraz sa vyhodnotí ako *TRUE*. Ak je to tak, výraz sa nazýva splniteľný. Na druhej strane, ak takéto priradenie neexistuje, výraz je vyhodnotený ako *FALSE* pre všetky možné priradenia premenných, a výraz je nesplniteľný.

SAT problém je prvý známy NP-úplný problém (dokázané Stephenom Cookom[1]). To znamená, že všetky problémy v triede zložitosti NP sú nanajvýš tak ť ažké, ako SAT. Doposiaľ, nie je známy algoritmus, ktorý efektívne rieši každý SAT problém a všeobecne sa verí, že takýto algoritmus neexistuje.

3.2 MRHS rovnice a sústavy

V tejto podkapitole si zadefinujeme pojem rovnice s viacerými pravými stranami ako aj sústavu týchto rovníc podľa článku [?]. Všetky výpočty sú uskutočnené nad poľom s dvoma prvkami (0 a 1) a označením $\mathbb{F}$. Všetky vektory $\mathbb{F}$ sú riadkové vektory a sú označené malým písmenom abecedy. Množiny sú značené veľkými písmenami abecedy a matice tučnými veľkými písmenami.

Definícia 3.3. [?] Rovnicou s viacerými pravými stranami (MRHS) nad poľom $\mathbb F$ nazývame výraz tvaru

$$xM \in S$$
,

kde **M** je matica s rozmermi $n \times l$, kde n je počet riadkov matice **M** a l je počet stĺpcov, a $S \subset \mathbb{F}^l$ je množina l-bitových vektorov. Hovoríme, že $x \in \mathbb{F}^n$ je riešením MRHS rovnice práve vtedy, keď $x\mathbf{M} \in S$.

Sústavou rovníc s viacerými pravými stranami $\mathcal{M}$ je množina m MRHS rovníc s rovnakou dimenziou n (rovnaký počet riadkov). Formálne sa môže zapísať

$$\mathcal{M} = \{ x \mathbf{M}_i \in S_i | 1 \le i \le m \},$$

kde každé $\mathbf{M}_i$ je $(n \times l_i)$ matica a $S_i \subset \mathbb{F}^{l_i}$. Vektor $x \in \mathbb{F}^n$ je riešením sústavy MRHS rovníc $\mathcal{M}$, ak je tento vektor riešením pre všetky MRHS rovnice tejto sústavy.

Združená matica sústavy: Sústave MRHS rovníc $\mathcal{M} = \{x\mathbf{M}_i \in S_i\}$ môžeme spojiť všetky matice $\mathbf{M}_i$, nakoľ ko počet ich riadkov je rovnaký. Výslednú maticu označujeme $\mathbf{M}$ a nazývame ju združenou maticou sústavy:

$$\mathbf{M} = [\mathbf{M}_1 | \mathbf{M}_2 | \cdots | \mathbf{M}_m]$$

Takisto budeme označovať množinu vektorov pravých strán $S_1 \times S_2 \times \cdots \times S_m$ ako S. Nájdenie riešenia znamená nájdenie takého $x \in \mathbb{F}^n$, pre ktoré platí $x\mathbf{M} \in S$.

Pozn.: Stĺpce, ktoré patria M_i nazývame blok. V texte sa často budeme odvolávať na i-ty blok matice M.

Záver

Zoznam použitej literatúry

- [1] Соок, S. A. *The Complexity of Theorem-Proving Procedures*. Proceedings of the Third Annual ACM Symposium on Theory of Computing, 1971.
- [2] HURTH, M., R. M. *Logic in computer science*, 2 ed. Cambridge University Press, New York, 2004. ISBN 978-0-511-26401-6.
- [3] Kabashi, F. Aplikácia MRHS rovníc na riešenie SAT problému. 2018.